

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1971-1972

30 DECEMBER 1971

VOORSTEL VAN DECREET

betreffende de musea die niet van de Staat afhangen.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het spreekt vanzelf dat het cultuurbeleid, zo het een uitdaging is op de zeer snel veranderende maatschappij, ook belang moet hechten aan de conservatie van het cultureel patrimonium.

Er komt echter een nieuwe dimensie bij, in die zin dat conservatie op zichzelf niet meer voldoende is om te beantwoorden aan de maatschappelijke behoeften van nu en morgen.

Naast de conservatie van het patrimonium moet ook volle aandacht verleend worden aan de inschakeling van de musea in het culturele bedrijf. Het hoofdaccent in bijgaand voorstel van decreet wordt dan, benevens op een adequate conservatie, ook gelegd op de animatie van de musea.

Aan deze tendens moeten we er nog een andere koppelen, die wij momenteel opmerken in het culturele bedrijf, nl. een professionalisering van de erin tewerkgestelde personen. Deze professionalisering valt zowel op te merken bij de sociaal-culturele organisaties als bij de bibliotheken, de culturele centra en jeugdorganisaties, en moet dus ook dringend doorgevoerd worden in het museumbeleid.

Bij de musea die niet van de Staat afhangen, merken wij dat er in het verleden min of meer een **prestigepolitiek** gevoerd werd. De uitcijfering van de investeringen uit de laatste begrotingen laat immers zien dat deze instellingen wel een aankooppolitiek voerden, op zelfs zeer hoog niveau, maar de inspectie van de musea heeft uitgewezen dat het conserveren van het patrimonium en het catalogeren ervan helemaal niet meer aangepast waren.

Wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat, als een bepaald stuk uit ons cultureel erfgoed eenmaal was aangekocht, de taak als volbracht werd geacht.

Er werd dus geen nawerking voorgesteld als eenmaal het patrimonium zelf verrijkt was.

Aan de basis van dit voorstel van decreet ligt ook een bekommernis van sanering. In het verleden was het al te veel zo dat de krachten die werden ingezet om het cultureel patrimonium te bewaren, al te veel versnipperd waren.

Als paddestoelen uit de grond doken kleine initiatieven op, die echter al gauw geen levenskracht bleken te bezitten.

Door het opvoeren van de criteria, mede gekoppeld ook aan de subsidies, hopen we een betere selectie te kunnen doorvoeren, zowel in de vestiging van de bewaarplaatsen van ons cultureel patrimonium als in het beleid van deze plaatsen.

Anderzijds echter betekent dit voorstel van decreet toch ook een verruiming van het museumbeleid. Terwijl voorheen alleen de musea voor kunst en letteren in aanmerking kwamen voor rijkssubsidies, moeten nu gelijk welke musea, zonder onderscheid te maken naar een specifieke inhoud, in aanmerking komen voor verhoogde rijksbijdragen op voorwaarde dat zij beantwoorden aan de hogere eisen die we stellen.

Deze elementen van erkenning die schuilen in het voorstel van decreet, houden dus in dat men ook inzake museumbeleid veel meer zowel qua inhoud als qua ruimtelijke vestiging volgens een vast plan zou kunnen te werk gaan in de toekomst.

Nieuw vooral in dit voorstel van decreet is het feit dat een van de elementen van erkenning inderdaad een educatieve dienst is, omdat er voor het personeel van die dienst en ook voor zijn werkingskosten nu in een substantiële subsidie voorzien wordt.

Deze nieuwe clausules beantwoorden aan de wensen geuit op een onlangs gehouden colloquium over de educatieve roeping van onze musea, dat door het departement van Cultuur werd georganiseerd voor mensen uit het museumwezen en ook voor de mensen uit de beleidssector die met het museumwezen en met het bewaren van het culturele erfgoed belast zijn.

Met deze tendens beantwoorden we ook volledig aan datgene wat we op het gebied van museumbeleid in het buitenland kunnen opmerken.

Daarom ook is de eis dat het effectief van het educatief personeel minstens de helft zou belopen van het wetenschappelijk, administratief en technisch personeel, op het eerste gezicht misschien overdreven, maar bij nader toezien is het toch zo dat, wanneer het museum zijn echte rol wil vervullen in het huidige maatschappelijk bestel, de animatie bijna even belangrijk wordt als de conservatie.

Het is niet denkbeeldig dat in de toekomst de subsidiëring van de musea meer afhankelijk zal gesteld worden van criteria qua animatie dan wel van criteria qua conservatie.

F. VANDAMME.

VOORSTEL VAN DECREET

HOOFDSTUK 1.

Algemene Bepalingen.

Artikel 1.

In de zin van dit decreet wordt verstaan onder museum : een instelling die een verzameling of een belangrijk gedeelte ervan bij voortduring in het openbaar belang tentoonstelt; het doel ervan is verzameling en conservatie van objecten, wetenschappelijk onderzoek en documentatie, alsook ontwikkeling van het publiek.

Art. 2.

De Staat subsidieert overeenkomstig de bepalingen van dit decreet de musea die aan de wettelijke normen beantwoorden en door provincies, gemeenten, verenigingen van gemeenten en andere publiekrechtelijke personen zijn tot stand gebracht.

HOOFDSTUK II.

Hoge Raad voor de Musea.

Art. 3.

Er wordt een raadgevende commissie opgericht, genaamd Hoge Raad voor de Musea.

Art. 4.

De Hoge Raad voor de Musea verleent advies inzake alle problemen in verband met werking, erkenning, beheer en statuut van de musea.

Art. 5.

De leden van de Hoge Raad voor de Musea hebben recht op reis- en verblijfsvergoeding.

HOOFDSTUK III.

Erkenning van musea.

Art. 6.

Om in aanmerking te komen voor subsidiëring moeten de musea erkend worden door de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort, na advies van de Hoge Raad voor de Musea.

De erkenning geschiedt hetzij als museum van nationaal belang, hetzij als museum van gewestelijk belang, hetzij als museum van plaatselijk belang.

Art. 7.

De musea van nationaal belang moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° minstens 40 uren per week toegankelijk zijn voor het publiek;

2° beschikken over eigen wetenschappelijk, educatief, administratief en bewakingspersoneel;

3° het vast wetenschappelijk personeel moet minstens 4 personen omvatten met een universitair diploma, behaald na vier jaar onderwijs;

4° beschikken over minstens 10 personeelsleden die instaan voor het administratief en technisch beheer van het museum;

5° over een minimumbudget van 1 000 000 F jaarlijks beschikken, personeelskosten niet meegerekend. Dit bedrag kan door de Koning aangepast worden;

6° beschikken over een volledige inventaris van het bezit;

7° beschikken over een educatieve dienst welke instaat voor onthaal, rondleiding en informatie van individuele personen en groepen van bezoekers en die bestaat uit minstens de helft van het aantal personeelsleden bedoeld onder 4° van dit artikel.

Zij worden geacht te voldoen aan de normen voor erkenning als wetenschappelijke rijksinstelling van niveau II, zoals bepaald in het koninklijk besluit van 20 april 1965 betreffende het statuut der wetenschappelijke inrichtingen van de Staat.

Art. 8.

De musea van gewestelijk belang moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° minstens 30 uren per week toegankelijk zijn voor het publiek;

2° beschikken over eigen wetenschappelijk, educatief, administratief en bewakingspersoneel;

3° geleid worden door een vast personeelslid met een universitair diploma, behaald na 4 jaar onderwijs;

4° beschikken over minstens 4 personeelsleden die instaan voor het administratief en technisch beheer van het museum;

5° over een minimumbudget van 250 000 F jaarlijks beschikken, personeelskosten niet meegerekend. Dit bedrag kan door de Koning aangepast worden;

6° beschikken over een volledige inventaris van het bezit;

7° beschikken over een educatieve dienst welke instaat voor onthaal, rondleiding en informatie van individuele personen en groepen van bezoekers en die bestaat uit minstens de helft van het aantal personeelsleden bedoeld onder 4° van dit artikel.

Zij worden geacht te voldoen aan de normen voor erkenning als wetenschappelijke rijksinstelling van niveau III, zoals bepaald in voormeld koninklijk besluit van 20 april 1965.

Art. 9.

De musea van plaatselijk belang moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° minstens 10 uren per week toegankelijk zijn voor het publiek;

2° beschikken over eigen personeel dat instaat voor het beheer van het museum.

HOOFDSTUK IV.

Toelagen.

Art. 10.

Om in aanmerking te komen voor toelagen moet een museum :

1° zich aan een door de Koning ingerichte controle en inspectie onderwerpen. Deze inspectie heeft in het bijzonder betrekking op de wetenschappelijke en educatieve activiteiten, het aankoopbeleid, de inventarisatie en catalogisatie, de conservatie, de presentatie van de voorwerpen en de restauratie;

2° ingericht zijn door een rechtspersoon die de gehele verantwoordelijkheid ervoor op zich neemt.

Art. 11.

De kosten voor het beheer van het museum vallen ten laste van de inrichtende machten. De Staat verleent toelagen aan de inrichtende machten.

Art. 12.

De inrichtende machten van de gesubsidieerde instellingen zijn ertoe gehouden aan hun personeel bezoldigingen te verlenen die ten minste gelijk zijn aan de weddetoelagen die door de Staat voor de betrokkenen worden toegekend.

Art. 13.

Weddetoelagen worden toegekend voor de leden van het wetenschappelijk, educatief, administratief en technisch personeel van de musea van nationaal belang. De te subsidiëren prestaties worden bepaald op grond van 90 % van de normen die in de rijksmusea gelden voor de wetenschappelijke instellingen van niveau II.

Weddetoelagen worden toegekend voor de leden van het wetenschappelijk, educatief, administratief en technisch personeel van de musea van gewestelijk belang. De te subsidiëren prestaties worden bepaald op grond van 90 % van de normen die in de rijksmusea gelden voor de wetenschappelijke instellingen van niveau III.

Weddetoelagen worden toegekend voor de leden van het wetenschappelijk, administratief en technisch personeel van de musea van plaatselijk belang. De te subsidiëren prestaties worden bepaald op grond van 90 % van de normen die in de rijksmusea gelden voor musea welke niet erkend zijn als wetenschappelijke instelling.

Art. 14.

Een museum ontvangt slechts staatstoelagen voor zijn personeelsleden :

1° die in het bezit zijn van de vereiste **bevoegdheidsbewijzen**, bepaald voor gelijkwaardige rijksinstellingen;

2° die de eed hebben afgelegd volgens de modaliteiten bij wet en decreet bepaald.

Art. 15.

De personeelsleden van de gesubsidieerde musea die hun dienst wegens ziekte of bevalling moeten onderbreken, genieten het stelsel dat onder dezelfde voorwaarden van toepassing is op het personeel van de rijksmusea.

Art. 16.

Binnen de grenzen van het daartoe jaarlijks op de begroting van Nederlandse Cultuur uitgetrokken krediet verleent de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort, werkingstoelagen aan de erkende musea om hun verzamelingen te verrijken en de waarde ervan beter tot haar recht te doen komen, alsook om hun wetenschappelijke uitrusting aan te vullen.

Het bedrag van de werkingstoelagen is gelijk aan 60 % van de gemaakte onkosten. De regelen voor de toekenning van deze toelagen worden vastgesteld door de Koning, de Hoge Raad voor de Musea gehoord.

Art. 17.

Onverminderd de strafvervolging waartoe zij aanleiding zou geven, kan elke valse of onnauwkeurige verklaring, afgelegd met de bedoeling om de berekening van het bedrag der toelagen te beïnvloeden, voor de betrokken instellingen medebrengen dat de toelagen bij gemotiveerd koninklijk besluit worden ingehouden gedurende een periode van niet meer dan zes maanden voor elke overtreding. De teruggave van de ten onrechte als toelage gestorte bedragen wordt geëist.

Art. 18.

De wedde- en werkingstoelagen worden uitbetaald aan de inrichtende macht van elk museum.

Art. 19.

Wedde- en werkingstoelagen moeten worden aangewend voor de musea waaraan zij toegekend worden. De Koning bepaalt, de Hoge Raad voor de Musea gehoord :

1° de wijze waarop de musea hun aanvraag tot subsidiëring indienen;

2° de controlemaatregelen, inzonderheid wat de aanwending van deze toelagen betreft.

HOOFDSTUK IV.**Overgangsbepalingen.****Art. 20.**

De musea welke nog niet voldoen aan artikel 7, 3°, 6° en 7°, kunnen na gunstig advies van de Hoge Raad voor de Musea door de Koning voorlopig worden gelijkgesteld met musea van nationaal belang. Deze gelijkstelling geldt maximaal tot 3 jaar na het in werking treden van dit decreet en dient jaarlijks te worden hernieuwd.

Art. 21.

De musea welke niet voldoen aan artikel 8, 2°, 3° en 6°, kunnen na gunstig advies van de Hoge Raad voor de Musea door de Koning voorlopig worden gelijkgesteld met musea van gewestelijk belang. Deze gelijkstelling geldt maximaal tot 3 jaar na het in werking treden van dit decreet en dient jaarlijks te worden hernieuwd.

F. VANDAMME,
L. VERHENNE,
M. BODE,
D. CLAEYS,
A. BOURGEOIS,
D. COENS.
